

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 577/2021
01.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Дамир Перић, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво Града Новог Сада, ради чинидбе, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2503/20 од 04.11.2020. године, која је исправљена решењем истог суда Гж 2503/20 од 23.11.2020. године, у седници одржаној дана 01.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог Града Новог Сада, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2503/20 од 04.11.2020. године, исправљена решењем истог суда Гж 2503/20 од 23.11.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 1559/17 од 03.09.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор апсолутне ненадлежности суда. Ставом другим изреке, одлучено је да се тужбени захтев делимично усваја. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужилци исплати износ од 10.091.237,00 динара, са законском затезном каматом од 03.09.2020. године до исплате, а на име накнаде за одузету непокретност – парцела број ... површине 937 м² уписана у ЛН бр. ... (раније број ...) К.О. ..., која у природи представља део улице ... у ... Ставом четвртим изреке, тужени је обавезан да у року од 15 дана од дана правноснажности те пресуде о свом трошку, изврши упис права власништва – упис јавне својине Града Новог Сада на парцели број ... површине 937 м² уписане у ЛН бр. ... (раније број ...) К.О. ..., која у природи представља део улице ... у ..., а што је тужилца дужна да призна и трпи. Ставом петим изреке, тужени је обавезан да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 487.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом шестим изреке, одбијен је захтев тужилце за исплату законске затезне камате на досуђени износ трошкова поступка почев од дана пресуђења до дана извршности пресуде.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж 2503/20 од 04.11.2020. године, која је исправљена решењем истог суда Гж 2503/20 од 23.11.2020. године, жалбу туженог делимично усвојио, а делимично одбио, па је преиначио пресуду Вишег суда у Новом Саду П 1559/17 од 03.09.2020. године, у делу одлуке о трошковима поступка

(став 5. изреке), тако што је туженог обавезао да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу који је снижен са износа од 487.500,00 динара на износ од 427.500,00 динара, док је у преосталом побијаном а непреиначеном делу, првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију из свих законских разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни повреде из става 1. тог члана Закона, пред другостепеним судом, која би могла да утичу на доношење законите и правилне одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је власник, са обимом удела од 1/1, на парцели број ..., ливада, њива друге класе, површине 9 ари 37 м², по врсти земљишта градско грађевинско земљиште, која је важећим Планом детаљне регулације ... у Новом Саду („Службени лист Града Новог Сада“, број 22/19), целом својом површином намењена за саобраћајну површину, односно регулацију улице ... у ... Та улица је асфалтирана 2019. године и у потпуности инфраструктурно опремљена, тако што је изграђена водоводна, канализациона, електро, телекомуникациона и гасна мрежа, а повезана је са улицом ..., односно чини мрежу улица у насељу ... Тржишна вредност предметне парцеле износи 87 евра по м² односно 81.519 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан 16.01.2017. године, што је износ од 10.091.237,00 динара за укупну површину од 9 ари 37 м². Поступак експропријације није вођен.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су, правилном применом материјалног права, обавезали туженог да тужиљи исплати новчану накнаду због извршене фактичке експропријације њене парцеле.

Одредбом члана 58. Устава Републике Србије, између осталог је прописано да се јемчи мирно уживање својине и других имовинских права, стечених на основу закона (став 1.). Право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне (став 2.).

Дакле, дозвољено одузимање права својине које не представља повреду права на имовину, постоји само када су кумулативно испуњена два услова и то: да је учињено у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може да буде нижа од тржишне.

Одредбом члана 9. став 1. Закона о грађевинском земљишту („Службени гласник РС“, бр. 44/95... 46/98), који је био на снази у време усвајања Регулационог плана насеља („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 3/01... 17/03), прописано је да се

грађевинско земљиште приводи намени изградњом објеката, односно извођењем других радова у складу са прописима о планирању и уређењу простора.

Закон о јавној својини („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 105/2014), у одредби члана 10. став 2, прописује да се добрима у општој употреби у јавној својини сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су, као такве, одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, пруге или улици, улица, тргови, јавни паркови, гранични прелази итд). На основу одредбе члана 7. истог члана Закона, добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев путева другог реда који су у својини аутономне покрајине, на чијој се територији налазе, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (које нису део аутопута или државног пута првог и другог реда) и тргова и јавних површина, који су у својини јединица локалне самоуправе на чијој се територији налазе.

У конкретном случају, спорна парцела број ... К.О. ..., је према важећем Плану детаљне регулације ... у Новом Саду, целом својом површином намењена за саобраћај, односно регулацију улица ... у ..., тако што је асфалтирана и у потпуности инфраструктурно опремљена изградњом водоводне, канализационе, електро, телекомуникационе и гасне мреже, те повезана са улицом ... У тој ситуацији, следи да је тужени био дужан да предметну парцелу експроприше од тужиље, и да јој исплати одговарајућу накнаду у управном поступку. Међутим, предметно земљиште је фактички приведено намени предвиђеној планским актом, с обзиром да се користи као улица-јавни пут у насељу, који саобраћајно повезује делове насеља (члан 2. тачка 12. Закона о јавним путевима). Тако је извршена фактичка експропријација која управо и настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта, односно његовом изузимању из поседа. У тој ситуацији нижестепени судови су, правилном применом материјалног права, туженог обавезали да тужилји исплати новчану накнаду због извршене фактичке експропријације земљишта, у износу утврђеном према тржишној вредности парцеле, а према налазу и мишљењу вештака, са припадајућом законском каматом од дана пресуђења, сходно одредби члана 277. Закона о облигационим односима.

Наводима ревизије о томе да ни једном правном или фактичком радњом није депоседирао тужилју, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. У поступку је утврђено да се предметна катастарска парцела користи као улица, а пошто је улица јавно добро у општој употреби и у својини је јединице локалне самоуправе на чијој се територији налази, следи да је тужени дужан да тужилји накнади тржишну вредност предметне парцеле која је фактички изузета из њеног поседа, без спроведеног поступка експропријације иако је тужени био дужан да земљиште, власништво тужилје које је постала средство у јавној својини, експроприше ради његовог привођења намени предвиђеној Урбанистичким планом.

Наводима ревизије туженог о неправилно утврђеном износу вредности предмета парцеле, побија се правилност утврђеног чињеничног стања. Ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, јер је тако прописано одредбом члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, са изузетком прописаним за случај примене одредбе члана 403. став 2. тог Закона, што овде није случај.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић